

21. september 2007

Aftale om budget 2008 for Københavns Kommune

Indgået mellem

Socialdemokraterne

Socialistisk Folkeparti

Radikale Venstre

Overordnede visioner

Vi har en målsætning om en folkeskole, der igen er alle københavnske forældres naturlige førstevalg. Efter år med rod i økonomien, kommer der nu et bidrag til at sikre rammerne om en københavnsk folkeskole i trivsel. I en verden, hvor uddannelsen er samfundets vigtigste ressource, er skolen den ryggrad, der bærer samfundet. Med budget 2008 bliver skoleområdet tilført store ekstra beløb, og der investeres i et historisk omfang i skolernes fysiske rammer – herunder 2 nye skoler. I en periode med en god kommunal økonomi i København, skal der rettes op på tidligere forsømmelser, og der skal styr på økonomien – ikke mindst på skole- og dagtilbudsområdet. Dette budgetforlig investerer i skolernes fysiske rammer, giver bedre faglighed, gør skolerne til en bedre arbejdsplads og lægger skolerne i bedre rammer for fremtiden. Samtidigt går København forrest i udviklingen af et koncept for skolemad, så vores børn ikke skal spise junk food. København får en bedre skole. Endelig gøres en ekstraordinær indsats for at tilgodese daginstitutionsområdet i lyset af strukturændringerne på området. Der skal flere hænder til at passe vores børn.

I det sidste år er der også sat fokus på det kerneområde i velfærdssamfundet, der vedrører de mennesker, der har det største behov for et stærkt fællesskab: Handicappede, psykisk syge, udsatte børnefamilier og børn med behov for specialundervisning. I en tid hvor byen oplever fremgang, kan man ikke undlade at se disse områder efter i sømmene og sørge for at kommunens tilbud bliver bedre. Det er nødvendigt, at vi i disse år får udviklet tilbuddene på special- og handicapområdet, herunder med et bedre serviceniveau på børnehandsicapområdet. Samfund vurderes på deres evne til at tage sig af sine svageste, og København har brug for at gøre en indsats.

Også ældreområdet har brug for forbedringer. Det gælder ikke mindst på personalefronten. Samtidigt har kommunen brug for at blive bedre til at tiltrække og fastholde medarbejdere. En lang række af de problemer, københavnernes oplever i forhold til kvaliteten af den service kommunen gerne skulle levere til københavnernes, relaterer sig direkte til problemerne med at rekruttere og fastholde personale bl.a. på ældreområdet. Københavns kommune skal være et bedre sted at arbejde. Kommunen skal have bedre tilbud til vores personale. De er vores råstof og uden et kvalificerede medarbejdere kan kommunen ikke yde den fornødne service til københavnernes. Derfor er det også en betydelig del af dette budgetforlig for 2008, der går til at udvikle Københavns Kommune som en attraktiv arbejdsplads.

På flere områder betyder dette års budget en genopretning af forhold, der burde være bedre. Budgettet redder nogle af byens store idrætsprojekter, der ellers stod til ikke at blive gennemført på grund af budgetter, der ikke slog til. Legepladser og parker renoveres og veje samt cykelstier får tiltrængte investeringer.

Det er stadig uddannelse og arbejdsmarkedet, der er de store udfordringer i forhold til kommunens integrationsindsats. Denne aftale indeholder en lang række tiltag for at forbedre tosprogedes integration. I København skal hvert barn have sin chance i sikker forvisning om, at København skal være en mere tryk og sikker by.

København vil gerne være den storby, der er bedst til at give sine indbyggere det bedste af alle verdener; både en spændende og pulserende storby med et konkurrencedygtigt internationalt erhvervsliv, men samtidigt en by, hvor livet ikke ødelægges af forurening og biltrafik. Derfor er der også i denne aftale en lang række tiltag, der fokuserer på miljøet og klimaudfordringerne. I denne forbindelse spiller trængselsproblemerne på byens veje og behovet for bedre kollektiv trafik også en rolle.

Kommune betyder fællesskab. Og denne aftale afspejler en enighed i det københavnske fællesskab og i byens styre; En enighed om at fællesskabet skal spille en større rolle i byen; En enighed om at vi kan gøre det bedre i København, og at vi skal bruge gode tider til at udvikle vores fælles institutioner. De københavnere, der har mest brug for fællesskabet, skal vide, at gode tider også bliver bedre for dem. Byen retter op på tidligere tiders undladelser, byen forbedrer sine tilbud og kommer til at stå stærkere overfor fremtiden. I år besvarer København en lang række spørgsmål. Hvad gør København for de ældre? For børnene? For byens udvikling? Denne aftale er bystyrets svar på en lang række spørgsmål til det københavnske fællesskab.

Overordnede økonomiske rammer for budget 2008

Parterne er enige om følgende overordnede økonomiske rammer for budget 2008.

Parterne finder de af KL og regeringen aftalte rammer for vækst i serviceudgifterne fra 2007 til 2008 snævre, men agter at overholde KL's aftale med regeringen om kommunernes økonomi for 2008.

Inden for rammerne af KL's aftale med regeringen har Københavns Kommune et rum for vækst til service på i udgangspunktet 231 mio. kr. årligt. Herudover forpligter parterne sig til at tilvejebringe yderligere 200 mio. kr. årligt til finansiering af serviceudgifter gennem en udmøntning af kommunens bruttokatalog over effektiviseringsforslag. Samlet set disponerer aftaleparterne 431 mio. kr. årligt til serviceudgifter i perioden 2008-2010, idet Koncernservices bidrag på 19 mio. kr. er indarbejdet i kommunens budgetforslag. Der henvises til bilag 1 for en oversigt over udmøntningen af bruttokataloget.

Endvidere disponerer parterne 2.742,1 mio. til anlægsudgifter m.v. i perioden 2008-2010. Udskrivningsprocenten i 2008 udgør 24,0, grundskyldspromillen 34 og gældsafdraget minimum 291,7 mio. kr.

Parterne stemmer for forslaget til tekniske ændringsforslag til budget 2008. Parterne er herudover enige om, at en forudsætning for en hensigtsmæssig udmøntning af budgetaftalen er, at der er styr på økonomien i udvalgene.

Af respekt for udvalgsstyret udmøntes samtlige forslag i budgetaftalen i udvalgene.

Hvad gør København for børnene?

Børne- og Ungdomsudvalgets økonomi i 2008 og frem

Aftaleparterne er enige om, at skole- og institutionssammenlægninger vil sikre en bedre faglighed og mere fleksibel arbejdstilrettelæggelse samtidig med, der opnås effektiviseringer som følge af etableringen af større og mere effektive enheder.

I forbindelse med, at Børne- og Ungdomsforvaltningen i 2006 var i gang med oprydning i økonomien, blev budgettet for 2007 revurderet. Her blev det opgjort, at der var udsigt til et finansieringsbehov på 137 millioner kroner i 2007. Børne- og Ungdomsudvalget vedtog derfor en række besparelser på Budget 2007. Nogle af de besparelser blev rullet tilbage i februar måned ved at tilføre penge fra andre områder i kommunen.

I forbindelse med udarbejdelsen af Børne- og Ungdomsudvalgets forslag til budget 2008 forventede Børne- og Ungdomsforvaltningen et merforbrug i 2008 på i alt 225 mio. kr. Derudover skulle Børne- og Ungdomsudvalget – i lighed med kommunens øvrige forvaltninger - fremlægge effektiviseringsforslag til kommunens samlede prioriteringsrum for i alt 53,4 mio. Der var derfor tale om et finansieringsbehov på 278,4 mio. kr. i 2008 og frem.

S, SF, og R har den 14. august indgået forlig om fremtidens institutioner og skoler. Som en del af forliget er der besluttet effektiviseringer bl.a. ved at sammenlægge institutioner og skoler til større enheder, hvilket i alt medfører besparelser for 120 mio. kr. i 2008. Effektiviseringerne som følge af strukturomlægningen har en stigende profil, hvilket mindsker det resterende finansieringsbehov frem mod 2011.

For at bidrage til at Børne- og Ungdomsudvalgets budget kommer i balance, er parterne enige om at udmønte forliget om fremtidens skoler og institutioner. Parterne afsætter hermed den resterende finansieringsmanko på 158,4 mio. kr. i 2008, 98,4 mio. kr. i 2009, 48,4 mio. kr. i 2010 som et budgetmæssigt løft af hele børne- og ungeområdet. Den eksisterende eksterne revisionsordning af Børne- og Ungdomsudvalgets budget fortsætter i 2008 med fokus på validering og opfølgning på udvalgets budget 2008.

Parterne er enige om, at børnene skal have de bedst mulige forhold i København. De københavnske børn har brug for nærhed og voksne, der har tid til fordybelse. De københavnske pædagoger skal have en hverdag, hvor de oplever, at der tid og rum til at få deres faglighed i spil, en hverdag med mindre stres og med mere overskud til det enkelte barn. Det gælder bl.a. i forhold til de foreslåede sammenlagte institutioner på dagpasningsområdet.

For at understøtte strukturændringerne i Børne- og Ungdomsforvaltningen er parterne derfor enige om at afsætte 42,0 mio. kr. i 2008, 74,0 mio. kr. i 2009 og 93 mio. kr. i 2010 til at sikre flere hænder i de københavnske daginstitutioner, så de københavnske pædagoger får en mindre stresset hverdag og bl.a. samle morgenåbningen på færre fritidshjem m.v. men uden effektiviseringer på driften.

Merudgifterne på daginstitutionsområdet finansieres delvist ved at justere i indholdet af moderniseringen. Svarende til en mindredgift på 4,9 mio. kr. årligt i drift.

For at tilvejebringe mere viden om, hvad der skal til for, at kvaliteten i daginstitutionerne afspejler de politiske forventninger til området inden for de tilgængelige økonomiske rammer, skal der i et samarbejde mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Økonomiforvaltningen frem mod bud-

getforhandlingerne for 2009 udarbejdes de nødvendige analyser af daginstitutionsområdet, så en eventuelt yderligere styrket indsats på området sker på et velkvalificeret og belyst grundlag. I analysen indgår en sammenligning med de øvrige 6-byer. Eventuelle fremtidige kvalitative løft af området sker med inddragelse af de relevante personaleorganisationer.

Såfremt der i regeringens kommende opfølgning på kvalitetsreformsudspillet afsættes midler til en styrket indsats på daginstitutionsområdet er parterne indstillede på at drøfte, i hvilket omfang og tempo midlerne skal udmøntes til at tilgodese forholdene for daginstitutionerne fremadrettet.

Højere enhedsomkostninger

Børne- og ungdomsforvaltningen er i gang med en omfattende økonomisk genopretning, der bl.a. indebærer indførelse af nye gennemsigtige budgetmodeller, der skal sikre bedre og tættere opfølgning og økonomistyring. Som et sidste element i oprydningsprocessen, skal det sikres, at de budgetterede enhedspriser svarer til det aktuelle niveau. Aftaleparterne er enige om, at Børne- og Ungdomsudvalget derfor selv finansierer, at forvaltningens enhedsomkostninger i de senere år er steget ud over det niveau, som Borgerrepræsentationen har forudsat i budgetterne. Forvaltningen vil i 2008 i højere grad udmønte budgettet direkte til institutionerne og det er Børne- og Ungdomsudvalgets ansvar fremadrettet at sikre budgetoverholdelse, herunder sikre at enhedsomkostningerne ikke stiger udover det budgetterede niveau.

Styrket fokus på lærernes vilkår

Parterne er enige om at øge ambitionsniveauet for faglighed for alle i 2008 og 2009 på områder som flagskibe, tidlig og forebyggende indsats, forældresamarbejde og overgange mellem dagtilbud, fritidshjem og skole og virtuelle undervisningsmidler. Herudover skal lærerne tilgodeses med en opgradering af IT-kompetence. Parterne er derfor enige om, at afsætte 15 mio. kr. i drift årligt.

Nye skoler og daginstitutioner og bedre læringsmiljøer

Gode fysiske rammer og inspirerende læringsmiljøer på skoler og i daginstitutioner er afgørende for børn og medarbejders trivsel og udvikling. Derfor prioriterer aftaleparterne en massiv investering i nye og mere moderne bygninger og afsætter til anlæg 506,3 mio. kr. i 2008, 518,4 mio. kr. årligt i perioden 2009-2010 til at modernisere og udbygge skoler og institutioner.

Parterne mener, at det er vigtigt, at anlægsprojekterne realiseres indholdsmæssigt og tidsmæssigt som lovet. Parterne er imidlertid i tvivl om, hvorvidt det vil være muligt at realisere anlægsprojekterne svarende til de afsatte beløb og i det forudsatte tempo. Der henvises til bilag 2 for en oversigt over de planlagte og finansierede anlægsprojekter på skole- og daginstitutionsområdet.

Derfor skal BUF i samarbejde med Københavns ejendomme, ØKF, en uvildig ekstern rådgiver samt med ekstern revisionskompetence til brug for budgetforhandlingerne 2009 udarbejde en redegørelse for udbygningen på skole og daginstitutionsområdet. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de besluttede anlægsarbejder. Endvidere skal der i redegørelsen være forslag til eventuelle justeringer af den forudsatte udbygningstakt og omfang samt en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser. Redegørelsen forelægges Børne- og Ungdomsudvalget og Økonomiudvalget i juni 2008, således at den kan indgå i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2009.

Midlerne skal bruges til at sikre, at pladsen i skoler og daginstitutioner følger med den demografiske udvikling i byen på både almen- og specialområdet. Udbygningen skal ske således, at der ikke bliver tomme pladser. Dette indebærer, at byggeriet af pladser alene svarer til pladsbehovet i perioden og ikke pladser til det behov, som måtte komme efter perioden 2008-2010. I forbindelse med redegørelsen til brug for budgetforhandlingerne for 2009 tages stilling til, om der er behov for yderligere byggeri efter 2010.

Der forudsættes etableret en ny skole i Sydhavn og en ny 3-sporet skole i Ørestad, da udviklingen særligt sker i de nye byområder. Tilsvarende skal der bygges daginstitutioner i de nye byområder, så kommunen fortsat kan tilbyde de københavnske forældre pasningsgaranti for de 0-11 årige. I forbindelse med etableringen af KKFO'erne på de nye skoler forudsættes de etableret fuldt bygningsmæssigt integreret.

Midlerne skal desuden bruges til at sikre gode fysiske rammer på skoler og institutioner, der lægges sammen i kraft af forliget om fremtidens skoler og institutioner. Fagligheden og trivselen på de nye, større enheder skal understøttes af inspirerende læringsmiljøer. Forslaget om strukturændringer på skole og daginstitutionsområdet er p.t. i høring. Når resultatet af høringsrunden foreligger, er parterne enige om at foretage en konkretisering af de anlægsarbejder, som er nødvendige for at realisere strukturplanen inden for den samlede anlægsramme som i denne budgetaftale er afsat til anlægsarbejder på skole og daginstitutionsområdet.

Sikre skoleveje giver både børn, forældre og lærere en mere tryk hverdag. Der skal gøres en indsats for, at alle københavnske folkeskolebørn kan komme sikkert i skole. Med aftalen har parterne derfor også fundet midler til, at der i de kommende år foretages en øget indsats for at skabe sikre og trygge skoleveje omkring de skoler og institutioner, som berøres af sammenlægningerne.

Herudover har aftaleparterne sikret, at udgifterne til de stigende priser på byggemarkedet er dækket. I de afsatte anlægsmidler er forudsat prisstigninger på 5,4 pct. om året svarende til 26,6 mio. kr. i 2009 og 51,8 mio. kr. i 2010. Disse midler placeres i en pulje under Økonomiudvalget. Puljen udmøntes, når det faktiske byggeprisindeks er kendt.

Endelig er parterne enige om fortsat at anvende ekstern revisionsbistand til at følge og rapportere på, om fremdriften i projekterne sker i overensstemmelse med Borgerrepræsentations beslutninger. Ydermere er parterne enige om at sikre anlægsprojekternes kvalitet samtidig med, at man får mest muligt for de afsatte midler. Mere kvalitet for pengene kan eksempelvis ske ved at samle anlægsprojekter i større udbud og ved at anvende omvendt licitation, hvor kommunen lægger de økonomiske rammer, og udfører giver et løsningsstilbud inden for disse rammer.

Ny skolemadsordning

Københavns Kommune er ansvarlig for, at over 40.000 københavnere dagligt får mad i byens børnehaver, vuggestuer, idrætsfaciliteter, skoler, plejehjem eller får bragt maden hjem. Det er en opgave, kommunen tager alvorligt, og som der allerede er sat fokus på med etableringen af Københavns Madhus. Nu er tiden kommet til at give skolemaden og den eksisterende KØSS-ordning, der har eksisteret siden 2002, et løft. Et frokostmåltid handler ikke kun om at blive mæt. Et sundt og ernæringsrigtigt frokostmåltid i skolen er en forudsætning for, at skolebørnene har energi til at lære i skolen, og det er en vigtig brik i forebyggelsen af fedme blandt børn og unge.

Med den nye ordning skal råvarernes kvalitet være bedre, madens smag og ernæringsindhold forbedres og variationen i retterne skal være højere. Skolebuden vil fremover have åbent i et

frikvarter om formiddagen, så de elever, der ikke har fået morgenmad, kan købe sig et måltid. Eleverne i de ældste klasser skal have mulighed for at stå for salget og på den måde optjene penge til f.eks. lejrskoler. Samtidig aldersdifferentieres madtilbuddet til de forskellige aldersklasser, og hver skole får tre ekstra timer til at drive den nye madordning. Der skabes attraktive rammer for den nye skolemadsordning gennem design af bl.a. emballage, indretning af mere attraktive spisemiljøer samt renovering af skoleboder. Endelig skal der tages en række initiativer til at styrke ”maddannelsen”, det vil sige forståelse for madens tilbliven, god måltidskultur, rammerne for måltidet m.v.

Herudover etableres der fem særlige madskoler, hvor der indrettes produktionskøkkener, så eleverne selv kan være med til at fremstille maden. Ved at give maden en særlig central placering vil madskolerne fungere som flagskibe for den sunde skolemad.

I Skolemadsprojektet er der også sat ressourcer af til den lokale drift, så en styrkelse af skolemaden ikke sker på bekostning af den faglige indsats på den enkelte skole.

Udviklingen og implementeringen af den nye skolemadsordning forankres i Børne- og Ungdomsforvaltningen og opstartes pr. 1. august 2009, hvor 2008 bliver et forberedelsesår. Københavns Madhus er rådgiver på alle elementer i implementeringsfasen, og Madhusets stillingtagen skal i denne periode klart fremgå den løbende rapportering til det politiske system.

Maden produceres i centralkøkkenet i De Gamles By. Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sundhedsforvaltningen indgår med inddragelse af Madhuset kontrakt herom.

Økonomiforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sundhedsforvaltningen udarbejder, pba. en vurdering fra en ekstern revisor, en fælles indstilling til udvalgene om implementering og drift af skolemadsordningen herunder vilkår for produktion, økonomisk bæredygtighed og endelig driftsansvar. Indstillingen skal være færdig medio 2008.

Parterne er på den baggrund enige om at afsætte 15,9 mio. kr. i 2008, 17,6 mio. kr. i 2009 og 15 mio.kr i 2010 og frem i drift til den nye skolemadsordning. Herudover afsættes 45,2 mio. kr. i 2008 og 5,5 mio. kr. i anlæg til ordningen

Udearealer ved Københavns Madhus

Københavns Madhus har til huse i Bastbygningen i den Hvide Kødby. Udearealet omkring Madhuset fremstår i dag meget nedslidt, ligesom adgangsforholdene til huset er dårlige grundet et plankeværk og skur mod Ingerslevgade.

Parterne er derfor enige om at afsætte 2 mio. kr. i 2008 i anlæg til en indsats for renovering omkring Bastbygningen, så der skabes gode og præsentable adgangsforhold for Madhusets besøgende – herunder skoleklasser m.v.

Hvert barn sin chance

Der er i København fortsat store problemer med børn, der ikke kan tale tilstrækkelig dansk ved skolestart. Der er mange tosprogede børn, der ikke kommer i daginstitution. Der er daginstitutioner og skoler med stor koncentration af tosprogede elever. For mange børn er fraværende fra skolen

lang tid ad gangen. Endelig er der for mange unge, der forlader folkeskolen inden 9. klasse og ikke bliver opfanget af uddannelsessystemet.

Problemerne betyder, at en række børn og unge falder uden for systemet. Resultatet kan være en social slagside med hensyn til faglighed i skolen og senere jobmuligheder og risiko for kriminalitet.

På den baggrund ønsker parterne at iværksætte en hørings- og debatproces i løbet af 1. halvår 2008, som skal munde ud i en række forslag under overskriften "Hvert barn sin chance".

På den baggrund er parterne enige om at afsætte 1,5 mio. kr. i 2008 i driftsmidler til finansieringen af hørings- og debatprocessen.

Hvad gør København for at styrke integrationen?

Alle børn skal have en fair chance. Derfor skal Københavns Kommunes integrationsindsats styrkes. Det gælder ikke mindst på skoleområdet - som sammen med arbejdsmarkedet - er de væsentligste steder i det offentlige rum til at sikre en god integration. København har i de senere år indført Københavnermodellen og heldagsskoler. I bestræbelserne på at udnytte det gode fundament, vil København fortsat have fokus på nytænkning og udvikling af nye metoder til at fremme integrationen.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget fremlagde d. 16. august en statusrapport for integrationstilstanden i København. Rapporten viser et behov for at iværksætte yderligere konkrete initiativer på en række indsatsområder.

Derfor er parterne enige om at iværksætte en række initiativer, der yderligere kan bidrage til, at Københavns Kommune kan nå sine ambitiøse integrationspolitiske mål. Initiativerne skal således supplere de grundlæggende initiativer, der blev vedtaget i budget 2007. Børns sprogforståelse og deres familiers fortrolighed med biblioteket skal styrkes gennem en udbredelse af Sprogporten, hvor biblioteker samarbejder med sundhedsplejen, beboerbestyrelsen og andre lokale kapaciteter om et opsøgende arbejde blandt børn i udsatte områder. For at styrke det frivillige integrationsarbejde afsættes desuden midler til at etablere et ressourcecenter for unge på ydre Nørrebro. Herudover afsættes midler til at styrke minoritetspigernes deltagelse i foreningslivet samt at bekæmpe diskrimination og styrke den kulturelle mangfoldighed.

Parterne er enige om at afsætte driftsmidler på 20,3 mio. kr. i 2008 og 19,3 mio. kr. i 2009-2010 til gennemførelse af initiativerne.

Tilskud til sjakket på Skaffervej

København mangler idrætsfaciliteter til børn og unge i området omkring Bispebjerg og Ydre Nørrebro. Der er generelt en lav idrætsdeltagelse i området – også blandt børn og unge. For at styrke integrationen og sundheden blandt områdets beboere er parterne enige om at afsætte 1,5 mio. kr. i 2008 og frem til drift af Multihallen på Skaffervej. Midlerne sikrer, at idrætsforeningerne i området har bedre muligheder for at øge deltagelsen blandt områdets børn og unge.

Mjølnerparken

Københavns Kommune har indgået et partnerskab med Realdania om etablering af en aktivitetspark på det såkaldte DSB-areal ved Mjølnerparken. Aktivitetsparken skal fungere som et trygt og aktivt samlingssted for bydelens borgere. Det skal være en park, som har til hensigt at skabe bro mellem befolkningsgrupper og som kan inspirere til bevægelse og aktiv udfoldelse.

Parterne er blevet enige om at afsætte 3,0 mio. kr. i 2008, 4,0 mio. kr. i 2009 og 2,0 mio. kr. i anlæg til realisering af projektet. Realdania bidrager herudover med 30 mio. kr.

Etablering af bydelsparken Bananapark på Nørrebro

Ny Bananapark skal være et rekreativt opholdsareal, der giver mulighed for ophold, sport og leg for områdets beboere og lokale institutioner – herunder med særlig fokus på børn og unges behov. På

den baggrund er parterne enige om at afsætte 4,0 mio. kr. i 2008 og 3,2 mio. kr. i 2009 i anlæg til gennemførelsen af helhedsplanen for Bananapark.

Integrations- og oplæringsstillinger

København skal også være en attraktiv arbejdsplads for alle københavnere.

Som led i budgetforliget for 2007 blev der i 2007 afsat midler til oprettelse af 30 integrations- og oplæringsstillinger i hvert af årene 2007, 2008 og 2009. Stillingerne oprettes i henhold til aftalen om integrations- og oplæringsstillinger indgået mellem bl.a. KTO og KL. De afsatte driftsmidler bruges til refundering af forvaltningernes udgifter det første år, hvor den ansatte bruger 20 % af arbejdstiden til oplæring og opkvalificering og får 80 % af overenskomstmæssig begyndelsesløn. Den pågældende overgår efter 1 år til ansættelse på ordinære vilkår.

For at den besluttede indsats kan gennemføres i 2008 og 2009 med heraf følgende udgifter i 2009 og 2010, er parterne enige om at afsætte 0,9 mio. kr. i 2009 og 4,1 mio. kr. i 2010.

Bevarelse af Børnekulturhuset Sokkelundlille

Børnekulturhuset Sokkelundlille bidrager til, at mange tosprogede og ressourcetsvage børn i Københavns NV kvarter får kulturelle oplevelser. Huset tilbyder bl.a. rollespil, dukketeater, værksteder på kvarterets pladser og legedage. Parterne er enige om at fortsætte støtten til Børnekulturhuset med 1,0 mio. kr. årligt. Børnekulturhuset flyttes til Kultur- og Fritidsudvalget.

Hvad gør København for de handicappede, psykisk syge, udsatte børn og specialområdet?

Det går godt i København i disse år. Det giver byen en særlig forpligtelse til at sørge for bedre vilkår for de svageste medborgere, som har behov for hjælp. En by skal kendes på den måde, den behandler sine mest udsatte grupper på, herunder handicappede, psykisk syge, udsatte børn og børn med behov for specialundervisning. Parterne ønsker at sende et stærkt signal om, at København er en by med en markant social profil, hvor der er plads til alle.

På den baggrund er parterne enige om at afsætte 35,6 mio. kr. i 2008 og 57,9 mio. kr. i 2009 og 83,5 mio. kr. i 2010 til at finansiere udgiftspresset på socialområdet til udgifter på hjemmeplejeområdet, hjælpemiddelområdet og på børnehandicapområdet. Herudover afsættes 26,8 mio. kr. i 2008 i anlæg og 16,8 mio. kr. i 2009.

På børnehandicapområdet vil afsættelsen af midlerne yde bidrag til en reduktion af ventelisten til døgnforanstaltninger og aflastning.

Endvidere er parterne enige om at afsætte 33,4 mio. kr. årligt i drift til at finansiere udgiftspresset til udsatte børnefamilier. Allerede indarbejdede midler i budgetforslaget for 2008 anvendes som finansieringskilde. Hermed udmøntes tillige 18,8 mio. kr. i 2007 til Socialforvaltningen svarende til de afsatte midler i budget 2007 til at dække behovet for midler til døgnanbragte børn. Parterne er enige om, at Socialforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen skal udarbejde en analyse, der redegør for den forventede udgiftsudvikling på området for udsatte børn de næste år, kortlægger årsagerne hertil, samt kommer med forslag til styringstiltag og mulige udgiftsreduktioner. Analysen forelægges Økonomiudvalget medio 2008.

Der er behov for en ekstra indsats for psykisk syge københavnere. Parterne er derfor enige om, at der skal udarbejdes en Psykiatriplan i København, som skal omfatte alle grupper af psykisk syge og sikre, at tilbudene til alle grupper er tilstrækkelige. Planen skal sigte mod bedring af den syges tilstand og fokusere på årsager til misbrug og kriminalitet blandt psykisk syge, samt tiltag som kan begrænse dette. Udarbejdelsen af planen skal ske med bidrag fra bl.a. Region Hovedstaden og brugerorganisationer. Planen skal være færdig i foråret 2008. Til finansiering af eventuelle nye initiativer i planen afsættes 4 mio. kr. i 2009 og frem.

Samtidig afsættes 37,5 mio.kr. i 2008 og 47,4 mio. kr. i 2009 og frem i drift til finansiering af specialundervisningsområdet på skole- og fritidshjemsområdet.

Såfremt der i regeringens kommende opfølgning på kvalitetsreformsudspillet afsættes midler til en styrket indsats på handicapområdet, psykisk syge, udsatte børnefamilier eller specialundervisningsområdet er parterne indstillede på at drøfte, i hvilket omfang og tempo midlerne skal udmøntes til at tilgodese forholdene for de nævnte svage grupper fremadrettet.

Samtidig er parterne enige om at igangsætte en ekstern analyse, der skal kortlægge og beskrive visitationen til handicapydelse og specialundervisning. Analysen gennemføres med inddragelse af en styregruppe bestående af Økonomiforvaltningen (formand), Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen. Analysen skal bl.a. fokusere på, hvem der visiterer, på hvilket grundlag der visiteres og graden af skøn forbundet hermed, samt hvilke typer af diagnoser m.v., som udløser krav på offentlig hjælp og støtte. Endvidere skal analysen redegøre for udviklingen i mængden af

handicapydelse og specialundervisning i København sammenlignet med landet som helhed samt udvalgte kommuner, herunder de øvrige 6-byer. Analysen skal danne grundlag for at vurdere, i hvilket omfang udviklingen i antal modtagere af ydelser på de to områder kan påvirkes af kommunen, og i hvor høj grad udefrakommende forhold påvirker udviklingen. Herudover skal analysen fremkomme med løsningsforslag til en effektiv budgetstyringsmodel på de nævnte udgiftsområder. Endelig skal analysen vurdere kvaliteten af de eksisterende københavnske tilbud til målgrupperne, herunder i hvilket omfang tilbuddene øger borgernes selvforsørgelsesgrad. Analysen skal være færdig senest 1. april 2008.

Hvad gør København for de ældre?

De ældre medborgere i København skal have en værdig alderdom. Parterne er derfor enige om at prioritere området gennem afsættelse af en pulje, som anvendes til flere udflugter for de ældre på plejehjem, mere hjemmepleje og evt. opretholdelse af det nuværende niveau for forebyggende hjemmebesøg. Der afsættes 28 mio. kr. årligt i drift til initiativerne.

Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetter skal i 2008 i udgangspunktet reduceres med 121 mio.kr. som følge af en faldende ældrebefolkning. Sundheds- og Omsorgsudvalget har påpeget, at det er vanskeligt at implementere en så stor budgetregulering på et år indenfor plejeboliger og hjemmeplejen, uden at det ændrer på serviceniveauet. Parterne er på den baggrund enige om, at der skal ske en langsommere indfasning af den forudsatte budgetreduktion bl.a. af hensyn til 4 ugers ventetidsgarantien. Der afsættes 26,0 mio. kr. i 2008, 7,2 mio. kr. i 2009 og 7,0 mio. kr. i 2010 til formålet.

Flere Servicebusser

Servicebussen er et tilbud, som primært retter sig mod de ældre og tilgodeser de ældres behov, og som samtidig er åben for alle andre. Servicebusserne betyder først og fremmest, at mobiliteten for ældre i lokalområdet øges med deraf følgende forbedret livskvalitet. På servicebussernes rute passeres bl.a. lokale handeleggader, apoteker, lokale servicecenter, ældreinstitutioner og steder med aktiviteter for ældre. Servicebusserne har en fast rute af en times varighed og kører fra kl. 9 til kl. 16 på hverdage og fra kl. 10 til kl. 15 på lørdage. Chaufføren vil have tid til at hjælpe passageren ind og ud af bussen, og dermed kan bussen også være attraktiv for personer, der ellers benytter andre kommunale kørselsordninger (f.eks. taxi). Etableringen af ruterne sker i samarbejde med lokaludvalgene og relevante lokale interesseorganisationer som f.eks. ældrerådet.

I budget 2007 blev etape 1 med fire servicebus linjer besluttet. Til oktober åbner de to første ruter i Vanløse og Valby. De næste to ruter åbner på Indre Østerbro og det nordlige Amager medio marts 2008. Etape 2 kan omfatte yderligere fire ruter. De fire ruter kan evt. være på det sydlige Amager, Ydre Østerbro, Bispebjerg og Brønshøj-Husum.

Forligsparterne afsætter 0,5 mio.kr i 2008 til etablering og drift af fire servicebusruter (etape 2). I 2009 og frem afsættes 3,3 mio.kr årligt til drift af de fire ruter.

Hvad gør København for at være en tryk og sikker by?

København som sikker by

København skal være en tryk og sikker by. Enkeltstående individer eller grupper må ikke ødelægge fællesskabet fra det store flertal. Det er nødvendigt med en konsekvent håndtering af hærværk, tyveri, røveri, vold, diskrimination og ekstremisme. Samtidig skal byen og borgerne i fællesskab tage afstand for antisocial adfærd som ballade i boligområder, chikane af naboer, ringeagt for myndigheder samt socialt snyd og bedrageri.

Desværre er der de seneste år blevet mere vold, især i indre by, og antallet af cykeltyverier vokser. Det er nødvendigt med en stærkere indsats mod kriminalitet, og det er især nødvendigt med en målrettet, samlet indsats mellem kommunen, politiet og private aktører. Som led i indsatsen vil lokaludvalgene blive inviteret til en drøftelse af, hvordan lokaludvalgene aktivt kan være en medspiller i at skabe en mere sikker by.

Volden i nattelivet skal ned. I et samarbejde med politiet, restauratører og kommunen skal der gennemføres en række initiativer, primært i indre by. Bandt initiativerne skal overvejes bedre registreringsmuligheder for natklubber, styrket integrations- og diskriminationsindsats, bedre gadebelysning, og no crusing-zoner for biler.

SSP (skole, socialvæsen, politi)-samarbejdet i hele byen skal styrkes. På grundlag af gode eksempler fra både København og andre større byer skal der iværksættes forsøgs- og udviklingsprojekter, der styrker SSP-arbejdet i alle bydele.

Antallet af cykeltyverier i København vokser kraftigt, og politiet har ikke ressourcer til en effektiv indsats. I et samarbejde mellem Københavns Politi, Parkering København og DTU skal der udvikles teknisk og juridisk holdbare løsninger, så parkeringsvagterne kan bistå med at finde stjalne cykler. Samtidig skal der gennemføres en holdningsbearbejdende kampagne, så det bliver usmart at stjæle cykler.

Til gennemførelse af sikker-by initiativerne afsættes en driftspulje på 8,0 mio. kr. i 2008 og 5,3 mio. kr. i 2009 og 3 mio. kr. i 2010. Herudover afsættes 0,5 mio.kr. årligt i 2008 og 2009 i anlæg.

Humanitært Støttecenter

I forbindelse med terrorhændelsen i London i 2005 blev der oprettet et center, hvor borgere, der på den ene eller anden måde var berørt af hændelsen, kunne henvende sig og få hjælp fra kommunen, politiet, hospitalsvæsenet m.fl.

Oprettelse af et lignende center - Humanitært Støttecenter - i tilfælde af en ekstraordinær hændelse i København vil udgøre en facilitet, hvor pårørende og/eller efterladte, overlevende og andre direkte berørte af hændelsen kan modtage information og den fornødne støtte og hjælp fra Københavns Kommune, politiet, hospitalsvæsenet mv. på et og samme sted. Berørte borgere skal have en god og koordineret service både på tværs af kommunens forvaltninger og på tværs af alle relevante offentlige myndigheder mv. Samtidig minimeres risikoen for, at flere løser samme opgaver, og at der opstår udækkede behov hos berørte borgere.

På den baggrund er parterne enige om, at der afsættes 0,6 mio. kr. i 2008 til anlæg af et Humanitært Støttecenter samt 0,8 mio. kr. i 2008 og 0,4 mio. i 2009 og frem i drift.

Fælles kommandocentral

Københavns Kommunes samlede kriseledelse oprettes i dag - i tilfælde af en krisesituation, f.eks. terror - i lokaler på Hovedbrandstationen. Lokalerne anvendes til dagligt til andre formål. Computere, telefoner, tavler m.m. skal derfor hentes og opsættes, før lokalerne er klar til brug. Samtidig er det småt med pladsen for en del af den samlede kriseledelse. Disse forhold har under beredskabsøvelser i 2006 og 2007 vist sig u hensigtsmæssige. Foruden behovet for en ny permanent kommandocentral, har øvelserne vist, at der også er behov for en meget tættere kontakt til og samarbejde med politiet.

Etablering af en permanent, fælles kommandocentral for politiet og Københavns Kommune vil sikre umiddelbart brugbare lokaler og tilfredsstillende arbejdsforhold for de medarbejdere, som skal sørge for en hurtig og koordineret kommunal indsats i en krisesituation, samt den bedst mulige koordination af indsatsen med politiets indsats.

På den baggrund er parterne enige om, at der i budgettet for 2008 afsættes 5,0 mio. kr. i anlæg til oprettelsen af kommandocentralen og 0,5 mio. kr. årligt i drift fra 2008 og frem.

Hvad gør København for at sikre sunde omgivelser?

Klima-topmøde

Klimatopmødet i København i december 2009 giver en unik mulighed for at sætte København på verdenskortet som centrum for verdens klimapolitik og vise byen frem som miljømetropol indenfor klima såvel som bredere. Der skal ske en indsats både i forhold til borgere og virksomheder og kommunens egen klimainsats til demonstration og inspiration både nationalt og internationalt.

Indsatsen koncentrerer på følgende indsatsområder: bæredygtig byudvikling - herunder udvikling af Nordhavn og Amager Fælled - og fyrtårne, pilotforsøg med intelligent trafikstyring, erhvervsudvikling og partnerskaber, kommunens egen klimainsats, dialog med københavnere, børn og unge indsats, involvering i forsøg med brintkøretøjer, internationale konferencer samt oprydning og afspærringer.

Klimainsatsen gennemføres i et tæt partnerskab med staten, Wonderful Copenhagen og relevante NGO'er, virksomheder og øvrige offentlige myndigheder.

Parterne er enige om at afsætte en pulje på 16,0 mio. kr. i 2008 og 19,3 mio. kr. i 2009 i drift til klimainsatsen. Herudover afsættes 41,0 mio. kr. i 2008, 62,5 mio. kr. i 2009 og 7,5 mio. kr. i 2010 i anlæg. Puljen udmøntes ved indstillinger til udvalg og Borgerrepræsentation.

Cykelpakke

København har som mål at være verdens bedste cykelby. Det gavner miljøet og folks sundhed. Og det er et af de mest konkrete og effektfulde bidrag København kan yde i forbindelse med klimatopmødet i 2009.

At være verdens bedste cykelby forpligter og kræver en varig og markant indsats. Både i forhold til at forbedre cyklisternes fremkommelighed, sikkerhed og muligheder for at parkere mv.

Som supplement til den eksisterende indsats er forligsparterne derfor enige om at afsætte yderligere 25,0 mio. kr. i hvert af årene 2008-2010.

Midlerne skal primært bruges til at udbygge cykelruter i overensstemmelse med Københavns cykelstiprioriteringsplan. Derudover skal der fx investeres flere penge i at fjerne mange af de små barrierer, cyklisterne oplever i hverdagen ved ramper ved kantsten, slebne brosten hvor cyklerne kører osv. Der skal sættes fokus på farlige kryds, så antallet af tilskadekomne cyklister kan reduceres. Og cykelparkeringsforholdene i byen skal forbedres.

Med en gennemgribende trafiksanering af Artillerivej og en større trafikafvikling af Øresunds Boulevard ønsker forligsparterne bl.a. at forbedre forholdene for cyklister med cykelstier. Bredden af vejen reduceres fleres steder, så det bliver nemmere og mere trygt at krydse vejen. Udformningen af vejen - herunder forsætninger, midterheller og bump - vil bidrage til bilisternes fokus på de gældende hastighedsgrænser.

Forældre og beboere i øvrigt finder det utrygt at krydse samt færdes langs den nedslidte del af Artillerivej mellem Drechelsgade i syd og Njalsgade i nord. Projektet vil kunne bidrage til øget trafikikkerhed og en mere sikker vej for børnene, der færdes til og fra skole, institutioner m.v. i området.

Endelig vil projektet resultere i, at trafik i boligområderne flyttes over på Ørestads Boulevard, hvilket vil aflaste Artillerivej og beboerne i området. I dag foregår gennemkørende trafik fra syd til centrum via Artillerivej. Denne trafik vil mere hensigtsmæssigt kunne afvikles på Ørestads Boulevard, der ikke i samme omfang har boliger i nærområdet.

Til gennemførelse af projektet afsættes der 40,0 mio. kr. i 2008 og 30,0 mio. kr. i 2009 i anlæg.

Idrætsplan for Østerbro

Idrætten på Østerbro står i dag overfor en række udfordringer: Fælledklubbernes omklædnings-, depot- og klubfaciliteter i lejede lokaler under Parkens gamle tribune er nedslidte og uhensigtsmæssige, Østerbro Skøjtehal er i dårlig stand, og Østerbro Stadion er nedslidt og opfylder ikke de krav, som stilles for afvikling af bl.a. internationale atletikstævner.

Samtidig ønsker Parken Sport og Entertainment A/S at udvide aktiviteterne i Parken blandt andet med ny tribune og multihal. Ved kommunens salg af byggerettigheder m.v. til Parken Sport og Entertainment A/S kan selskabet udvide sine aktiviteter på Østerbro til gavn for idrætsoplevelserne i byen. Salgsindtægterne vil kunne medfinansiere opførelse af nye faciliteter til Fælledklubberne på Øster Allé, en ny skøjtehal i Ryparken og reovering og opgradering af atletik- og fodboldfaciliteter på Østerbro Stadion, hvorved behovet for et bredt løft af det store idrætsliv på Østerbro imødekommes.

På den baggrund er parterne enige om at afsætte 22,3 mio. kr. i 2008 og 44,7 mio. kr. i 2009 i anlæg til finansiering af idrætsplanen for Østerbro, når der tages højde for salgsindtægterne af de kommunale grunde m.v. på området. Samtidig afsættes 0,6 mio. kr. i 2008 til drift.

Renovering af Idrætsanlæg og færdiggørelse af Bellahøj svømmehal og Valby Vandkulturhus

Opførelsen af Bellahøj Svømmehal og Valby Vandkulturhus og begge anlægs finansiering blev vedtaget samlet i 2004. Kultur- og Fritidsforvaltningen har siden gennemført licitationsrunder på begge anlæg, hvilket har medført, at der er væsentlige meromkostninger på 20-40 % forbundet med etableringen. Merudgifterne skyldes bl.a. prisudviklingen på byggemarkedet i København.

Parterne er enige om, at behovet for svømmehallen på Bellahøj og Vandkulturhuset i Valby er til stede, og at der derfor afsættes 100,0 mio. kr. i anlæg til finansiering af merudgifterne samt til reovering af øvrige idrætsfaciliteter i København.

Multiarena

En multiarena vil gennem større koncert og idrætsbegivenheder styrke hovedstaden som en international metropol og være et centralt kultursted i Ørestadsregionen og i forhold til turister. Særligt overvejelserne om Danmarks eventuelle ansøgning om værtskab til OL eller andre større idrætsbegivenheder har aktualiseret behovet for, at kommunen arbejder aktivt for, at København får en multiarena.

Anlægsudgiften til en multiarena vil være betydelig, formentlig i størrelsesordenen 1 mia. kr. Derfor forudsætter realiseringen, at kommunen deltager sammen med private investorer, f.eks. fonde om anlægsøkonomien.

På den baggrund er parterne enige om, at provenuet ved salget af kommunens aktier i Bella Center A/S, ca. 100 mio. kr., reserveres til en multiarena i København. Parterne er endvidere enige om, at

kommunens andel af fremtidige indtægter fra de økonomiske servitutter på Bella Center A/S' ejendom, anslået ca. 62 mio. kr., reserveres til en multiarena. Sammenholdt med det ekstraordinære udbytte i Bella Center A/S i 2005 på ca. 38 mio. kr., som BR allerede har reserveret til multiarena, vil reservationen udgøre ca. 200 mio. kr.

Ungdomskultur

København skal være en by med et bredt udbud af ungdomskulturelle aktiviteter. Gruppen af unge i København er ikke nogen entydig størrelse, og efterspørger forskellige kulturtilbud. Kommunens ungdomskulturpolitik skal sikre, at de unge, der ønsker mere eksperimenterende og alternative kulturtilbud også føler, at kommunen har aktiviteter, der henvender sig til dem.

Et eksempel på et kommunalt kulturtilbud til den alternative ungdomskultur er Kraftverket: Et kommunalt drevet hus, hvor man har mulighed for at afholde arrangementer, udtrykke sig kunstnerisk, realisere demokratiseringsprojekter eller bare slappe af. Der er en høj grad af brugerstyring, hvilket indebærer, at det er de aktive brugere, der former, skaber og videreudvikler de fysiske rammer, aktiviteter og arrangementer i huset.

Partierne i forliget er enige om, at den alternaive ungdomskultur skal støttes. På den baggrund er parterne enige om at der afsættes 3 mio. kroner i 2008 i drift til en ungdomskulturpulje, der skal støtte forskellige projekter til glæde for den alternative ungdomskultur. Puljen udmøntes med inddragelse af Kraftverket og Københavns Kommunes Ungdomsskole og skal især gå til ikke-kommercielle musikarrangementer, demokratiseringsprojekter og øvrige projekter, som Københavns unge selv er med til at definere og arrangere.

Parterne er endvidere enige om, at der i samarbejde med Kraftverket og Københavns Kommunes Ungdomsskole arbejdes henimod at skabe flere "rum" i byen (midlertidige og permanente), hvor unge kan eksperimentere med brugerstyring og blive aktivt involverede i de elementer de ønsker at arbejde med.

Sundhedspulje

SundhedsHuset på Kapelvej tilbyder aktiviteter, som ikke tilbydes i Københavns Kommunes øvrige servicebutikker. SundhedsHuset sætter fokus på livsstil og skaber netværk for borgerne på Nørrebro. Herudover ydes i SundhedsHuset personlig rådgivning fra sundhedsplejersker, børnetandplejere, jordmødre, socialrådgivere, psykologer m.v. til ca. 3000 borgere på Nørrebro i 2006.

København har ligesom den øvrige vestlige verden stigende problemer med overvægt og inaktivitet blandt byens borgere. Derfor bør københavnere i alle aldre bevæge sig mere. I august 2007 afholdt Københavns Kommune og samarbejdspartnere med succes en to-dages idrætsfestival - Copenhagen Moves - for netop at sætte fokus på idræt og bevægelse blandt byens borgere i alle aldre.

Copenhagen Moves sigter særligt mod at give unge gode oplevelser med bevægelse og idræt, som de kan tage med sig resten af livet og dele med deres venner. Særligt borgere med anden etnisk baggrund end dansk er underrepræsenterede i de københavnske idrætsforeninger. Copenhagen Moves skal arrangeres i samarbejde med en række eksterne parter som Danmarks Idrætsforbund, de københavnske idrætsforeninger og private sponsorer.

Parterne er enige om at afsætte 2,2 mio. kr. årligt i perioden 2008-2010 til at afholde og markedsføre Copenhagen Moves de kommende år og til en fortsættelse af SundhedsHuset.

Styrkelse af byøkologi

Den 13. juni 2001 vedtog Borgerrepræsentationen "Boliger for alle – Boligpolitisk strategiplan for Københavns Kommune 2001 – 2004" med dertil hørende aftale om Københavns boligpolitik af 23. maj 2001, samarbejds- og partnerskabsaftaler samt investeringsoversigt (BR 297/01).

Siden da er gennemført en lang række tiltag inden for de udvalgte indsatsområder med de 440 afsatte mio.kr.:

- Infrastruktur og byggemodning – 280 mio. kr.
- Forbedring af veje, pladser, grønne områder o.l. – 50 mio. kr.
- Flere boliger for unge – 30 mio. kr.
- Frivillige lejlighedssammenlægninger – 25 mio. kr.
- Information om København som boligby – 12 mio. kr.
- Fremme af mobiliteten på boligmarkedet – 3 mio. kr.
- Boligsocial indsats – 40 mio.kr

Samlet har det fremmet nybyggeriet i de nye boligområder og forbedringerne i de eksisterende boligkvarterer. Siden 2001 har boligmarkedet i København imidlertid været i voldsom udvikling bl.a. pga. højkonjunkturen.

Parterne er enige om, at der skal tilvejebringes et beslutningsgrundlag, der muliggør en omdisponering af de resterende midler i puljen. Beslutningsoplægget skal understøtte de nye beslutninger i Borgerrepræsentationen på boligområdet. Beslutningsgrundlaget skal foreligge inden udgangen af 2007.

Parterne er derudover enige om, allerede nu, at omdisponere 16,7 mio.kr. Der omdisponeres i alt 5 mio.kr. til en byøkologisk fond (2,5 mio. kr. i både 2008 og 2009) samt 11,7 mio.kr. i en pulje til udvikling af de store nye byområder i bl.a. Nordhavn, Ørestad økologiske bydel, mv. Puljen skal især anvendes til at forberede en hurtigere færdiggørelse af beslutningsgrundlaget, hjælp af eksterne konsulenter i forhold til bl.a. miljøindsatser i områderne og til dialog med borgerne.

Bavnehøj

En række borgerrettede (re-)kreative aktiviteter mangler udfoldelsesmuligheder i København. Således er der på nuværende tidspunkt ikke mulighed for indendørs udøvelse af streetaktiviteter. Samtidigt kan Akademiet For Utæmmet Kreativitet (AFUK) ikke længere fungere i de nuværende nedslidte lokaler. Bavnehøj giver mulighed for at skabe rammerne for disse aktiviteter, samtidigt med, at det nedlagte Friluftsbad kan genoprettes. På den måde gøres Bavnehøj til et nyt kulturelt centrum ved indgangen til Sydhavnen.

Parterne er på den baggrund enige om i 2008 at afsætte 50,0 mio. kr. i anlæg til etableringen af indendørs streetfaciliteter, flytning (og udvidelse) af AFUK til Bavnehøj, genoprettelse af Bavnehøj Friluftsbad samt byudvikling i Bavnehøj samt 4,7 mio. kr. i 2008, 5,1 mio. kr. i 2009 og 5,1 mio. kr. i 2010 i drift.

Badeanlægget ved Svanemøllebugten

De senere år har været en stor succes for de bestående bademuligheder i Københavns Kommune. Men for at give københavnernes bedre adgang til at gøre badning til en del af hverdagen, er det vigtigt med en bedre geografisk dækning med bademuligheder. Det vil bidrage til at øge den sundhedsmæssige effekt for københavnernes. Det vil også kunne medvirke til, at der ikke i så høj grad bades uden for sikre og afskærmede områder.

Herudover tilfører arbejdet med at forbedre vandkvaliteten København og københavnernes nye muligheder. Bl.a. med flere muligheder for at bade og fiske i havnen.

Et nyt badeanlæg ved Svanemøllebugten vil være endnu et aktiv for københavnernes. Aftaleparterne er derfor enige om at afsætte 10,0 mio. kr. til etablering af et badeanlæg i Svanemøllebugten i 2008 samt 1,5 mio. kr. i drift fra 2009 og frem med henblik på at drive badestedet.

Hvad gør København for at blive smukkere og renere?

Metropolzonen

København skal have et moderne storbycentrum med sin helt egen københavnerkvalitet. Det betyder, at byens centrum skal have et ansigtsløft og at der skal ses nærmere på muligheden for at skabe nye udfoldelsesmuligheder for byens borgere og besøgende. I budgetaftalen for 2007 var parterne enige om, at der skulle afsættes midler til eksperimenterende spændende projekter i Metropolzonen i budgettet for 2008.

Parterne er enige om at udviklingen af Metropolzonen skal ske gennem en række sammenhængende indsatser, herunder skal den gode indsats for dialog med byens interessenter fortsætte.

1. Der skal gennemføres en helhedsanalyse af metropolzonen i forhold til bl.a. trafik, bevægelse og anvendelse. Analysen skal have et særligt fokus på cykelforhold og fodgængerforbindelser gennem området. Analysen foreligger sommeren 2008 med henblik på realisering af følgende projekter:

- Der skal skabes nye forbindelser mellem byens centrum og vandet.
- Byens rekreative potentialer skal styrkes langs Kalvebod Brygge og Sankt Jørgens Sø.
- Der skal samarbejdes med Tivoli om åbningen af Tivolis facade ud mod Hovedbanegården ved Bernstorffsgade
- Der skal skabes bedre forbindelse mellem områdets kulturinstitutioner.

Endvidere skal den fremtidige brug af banegravene ved Københavns Hovedbanegård og Vesterport undersøges nærmere i en task force med DSB og eksterne investorer. Analysen skal foreligge sommeren 2008.

Parterne er på den baggrund enige om at afsætte 1,5 mio. kr. i 2008 og 0,5 mio. kr. i drift i 2009. Herudover afsættes 8,0 mio.kr. i 2008 og 30,0 mio. kr. årligt i perioden 2009-2010 i anlæg.

Eventuelle nye projekter vil indgå i budgetforhandlinger for budget 2009.

Genopretning af veje, fortove og vejbrønde m.v.

Borgerrepræsentationen vedtog i 2006, at der skulle udarbejdes en handlingsplan for genopretning af standarden af vejvedligeholdelsen i København over en 20 års periode. Handlingsplanen sætter fokus på behovet for vejvedligeholdelse (kørebener, fortove, cykelstier vejbrønde), broer og bolværker, gadebelysning og drift af signalområdet.

Aftaleparterne er enige om at påbegynde genopretningen på vejområdet m.v. ved i budget 2008 som en begyndelse at afsætte netto 20 mio. kr. i anlæg til genopretningen. Forligsparterne er herudover enige om, at indsatsen for at tilvejebringe yderligere midler til genopretningen bør styrkes de kommende år og har derfor til hensigt at drøftes spørgsmålet om supplerende finansiering ved budgetforhandlingerne for 2009 med henblik på at imødegå det fremtidige behov.

Bedre legepladser og parker

Inspirerende og udfordrende legepladser har stor betydning for børns udvikling og sundhed. Ikke desto mindre må det erkendes, at de fleste af byens legepladser - pga. af et langvarigt økonomisk

efterslæb - er nedslidte og har en meget ringe legeværdi. Også legepladsernes umiddelbare omgivelser, byens parker, er præget af nedslidning og fremtræder derfor ikke som trygge fristeder, der inviterer børn og børnefamilier og andre besøgende til ophold og udfoldelse.

For at løfte kvaliteten af samtlige ca. 1000 kommunale legepladser til et acceptabelt niveau er parterne enige om at afsætte 32,0 mio. kr. årligt i perioden 2008-2010 i anlæg. Beløbet fordeles med 16 mio. kr. pr. år til de offentlige bemandede og ubemandede legepladser og 9 mio. kr. til legepladserne ved daginstitutioner. Parterne er også enige om at afsætte 7 mio. kr. årligt i perioden 2008-2010 til istandsættelse af parkernes "hardware" - bænke, skilte, affaldskurve, stibelægninger mm. - for at imødegå en truende forslumning af byens grønne områder og sikre, at de virker indbydende og tiltrækkende for københavnernes. For at sikre, at de offentlige bemandede og ubemandede legepladser kan fastholde et højt kvalitetsniveau også efter istandsættelsen, øges driftsrammen til legepladser med 3,0 mio. kr. i 2008, 5,0 mio. kr. i 2009, 7,0 mio. kr. i 2010 og frem.

Parterne er derudover enige om – i samarbejde med lokaludvalgene - at igangsætte et analysearbejde, der skal vurdere legepladsernes anvendelighed i forhold til børnenes behov, herunder om legepladserne tilbyder tilstrækkeligt med udfoldelsesmuligheder.

Projekter støtte af fonde – Israels Plads og Robert Jakobsen statue

Israels Plads har i kraft af sin størrelse og beliggenhed potentiale til at blive et unikt sted i København. Det er en rekreativ oase i byen, som kan understøtte metropolzoneprojektet, det igangværende arbejde med at renovere Købmagergade/Hauser Plads og en fremtidig omdannelse af Nørreport Station. Samtidig vil Torvehalsprojektet berige pladsen og sætte den resterende nedslidte plads i yderligere relief.

Parterne bag budgetforliget er enige om at sætte fokus på Israels Plads. Københavns Kommune har indgået en aftale med en anonym donor om at bidrage med halvdelen af finansieringen til omdannelsen. Det er skønnet, at pladsen kan omdannes for ca. 60 mio. kr. i alt.

Aftaleparterne er derfor enige om at afsætte 30,0 mio. kr. fordelt med 10,0 mio. kr. årligt i perioden 2008-2010 til at realisere projektet.

Robert Jakobsens familie og "Selskab til skabelse af Store Robert" ønsker at forære København en gave i form af en stor jernskulptur på ca. 60 meter af Robert Jakobsen med placering i Københavns Havn ved Trekroner.

Parterne er enige om, at Københavns Kommune aktivt skal kvittere for gaven. Placering af en så stor jernskulptur af Robert Jakobsen vil kunne tilføre København en række væsentlige kvaliteter. Økonomiforvaltningen vil finansiere de tekniske undersøgelser i forbindelse med etableringen.

Nyt hovedbibliotek/Byens hus

Parterne er enige om at igangsætte en undersøgelse af mulighederne for at placere et nyt hovedbibliotek på Axeltorv. Tankerne om nyt og spændende byggeri på Axeltorv rummer mulighed for at indplacere et nyt hovedbibliotek/byens hus, men forudsætter også et ændret plangrundlag vedr. bl.a. højde på nyt byggeri. Undersøgelsen skal foreligge senest i foråret 2008. Parterne vil derefter drøfte finansieringen af et nyt hovedbibliotek i budgetforhandlingerne for 2009.

Hvad gør København for at blive en mere Attraktiv arbejdsplads?

Det vigtigste job i byen

Parterne har en vision om, at følgende temaer er vigtige i arbejdet med at udvikle den attraktive arbejdsplads:

- Kompetenceudvikling
- Lederudvikling
- Branding af kommunen
- Afbureaukratisering
- Personalegoder

Københavns Kommune skal udvikles og brandes som en attraktiv arbejdsplads med henblik på både at tiltrække og medvirke til at fastholde kvalificeret arbejdskraft. Kommunen har i lighed med en række andre offentlige arbejdspladser meget få ansøgere til ledige stillinger på f. eks. ældreområdet. Det er derfor nødvendigt at blive bedre til at synliggøre kvaliteterne ved et job i Københavns Kommune - det vigtigste job i byen.

Ønsket om at skabe en attraktive arbejdsplads er i lige så høj grad rettet mod kommunens nuværende medarbejdere og deres trivsel. God trivsel på en arbejdsplads hænger sammen med motivation, arbejdsglæde, engagement og tryghed. Når medarbejderne trives, er de mere effektive og leverer højere kvalitet i ydelserne og dermed god service for borgerne, som bliver tilfredse borgere. Et lavt sygefravær er et tegn på en velfungerende arbejdsplads. Imidlertid er sygefraværet steget i kommunen i første halvår af 2007, hvilket bl.a. hænger sammen med stigningen i antallet af sygedagpengesager på landsplan, hvor KL forventer, at der vil være 13.000 flere helårspersoner på sygedagpenge i 2007 end i 2006.

Kompetenceudvikling af både ledere og medarbejdere er et væsentligt element i den attraktive arbejdsplads. Udviklingsmuligheder og faglige udfordringer er noget af det, der efterlyses af kommunens medarbejdere. Kompetenceudvikling kan bl.a. ske på arbejdet under supervision. På den baggrund igangsættes følgende initiativer:

Klippekortmodel/kompetenceudvikling på hjemmeplejeområdet

Den eksisterende klippekortmodel i Sundheds- og Omsorgsudvalgets regi udvides til at dække flere ansatte – primært SOSU-assistenten. Klippekortmodellen indebærer, at de omfattede medarbejdergrupper kan få en højere løn, hvis de deltager i kompetenceudvikling og på den måde dygtiggør sig til glæde for borgerne. Der afsættes 12,0 mio. kr. i 2008, 24,0 mio. kr. i 2009 og 36,0 mio. kr. i drift til formålet.

Midlerne fordeles forholdsmæssigt mellem Sundheds- og Omsorgsudvalget og Socialudvalget efter antal medarbejdere inden for hjemmeplejeområdet. Som udgangspunkt anvendes samme model som allerede fungerer i Sundheds- Omsorgsudvalget, men den konkrete tilpasning sker lokalt i forvaltningerne.

Seniorordninger

Indsatsen målrettes personalegrupper, hvor der er et særligt rekrutteringsbehov, og/eller hvor der er et tidligt afgangsmønster (f.eks. sosu-personale, sygeplejersker, pædagoger og evt. lærere).

Der afsættes 8,0 mio. kr. i 2008, 16,0 mio. kr. i 2009 og 24,0 mio. kr. i 2010 i drift til formålet.

Pengene afsættes til at finansiere forskellige modeller, herunder senioraftaler indgået i de enkelte forvaltninger, f.eks. om fortsat indbetaling af pensionsbidrag ved nedsat arbejdstid og/eller hel eller delvis opretholdelse af lønnen på det hidtidige niveau for lavtlønnede. Den endelige afklaring om pengenes anvendelse afventer politisk behandling efter et forarbejde i en arbejdsgruppe på tværs af forvaltningerne i foråret 2008.

Kompetenceudvikling af institutionsledere

Der skal sættes større fokus på udvikling af god ledelse i de direkte borgerbetjenende enheder og i kommunens institutioner. Dette gøres ved at afsætte efteruddannelsesmidler til gruppen, som omfatter knap 2000 ledere. Midlerne fordeles mellem forvaltningerne efter antal ledere på niveau 3 og kan bl.a. anvendes til diplomuddannelser. Indsatserne skal ses i sammenhæng med den del af talentudviklingsprogrammet under programmet for Kvindelige Ledere I Københavns Kommune (KLIKK), der retter sig mod niveau 3 ledere, jf. nedenfor.

Der afsættes 5,0 mio. kr. i både 2008 og 2009 og 10,0 mio. kr. i 2010 i drift til formålet.

Kompetenceudvikling af administrative medarbejdere på institutionsniveau

Kompetenceudvikling af administrative medarbejdere, der udfører støttefunktioner for institutionsledere, er nødvendig for at øge trivsel og fastholde denne medarbejdergruppe. Indholdet skal være målrettet mod at kunne anvende de værktøjer, som er til rådighed, fx IT, økonomistyringssystemer mv.

Der afsættes 2,5 mio. kr. årligt i perioden i 2008-2010 i drift.

Branding af kommunen

For at professionalisere, koordinere og systematisere arbejdet med rekruttering foreslås det at inddrage eksterne konsulenter til bl.a. at bistå med at udarbejde en digital strategi for rekrutteringen, da internettet bliver en større og større medspiller, i arbejdet med rekruttering af medarbejdere.

Aftaleparterne er enige om at afsætte 2,0 mio. kr. årligt i perioden 2009-2010 til at møde disse udfordringer gennem en række initiativer, der går på tværs af kommunen. De midler, der er afsat i trepartsforhandlingerne supplerer på en del områder kommunens egne midler. Midlerne fra trepartsforhandlingerne bliver først udmøntet i forbindelse med finansloven for 2008, og der er derfor behov for at afsætte midler allerede nu, så arbejdet kan komme i gang. Parterne er herudover enige om at arbejde videre med at afbureaukratisere kommunen gennem en afskaffelse af overflødige regler og procedurer i overensstemmelse med den indstilling, som er blevet godkendt i Økonomiudvalget.

Videreførelse af KLIKK

60 udvalgte ledertalenter gennemfører et særligt talentudviklingsprogram i løbet af de næste to år. Formålet er at styrke rekrutteringsgrundlaget til de øverste ledelseslag. Talentudviklingsprogrammet er et af tre elementer i KLIKK-programmet, der indgik i budget 2007. Der er behov for løbende at sikre ledertalentmassen, hvorfor parterne er enige om at afsætte 7,5 mio. kr. i 2009 til at videreføre programmet med igangsættelse af nye hold i de kommende år.

Flere elev- og praktikstillinger

Københavns Kommune skal bidrage til, at unge mennesker kan få fodfæste på arbejdsmarkedet: Samtidig er flere elev- og praktikpladser en måde at brande Københavns Kommune som arbejdsplads på.

Som et led i budgetforliget for 2007 blev der afsat en central pulje på 12,2 mio. kr. i årene 2007, 2008 og 2009 til at finansiere, at forvaltningerne kan ansætte 50 ekstra elever og praktikanter. På nuværende tidspunkt er der ansat ca. 20 ekstra elever og praktikanter. Den fulde forøgelse på 50 ventes at være nået den 1. september 2008. De ca. 30 elever og praktikanter, der ansættes omkring den 1. sept. 2008, vil tidligst være uddannede i august 2010 og for nogles vedkommende i 2011.

På den baggrund er parterne enige om at afsætte 2,9 mio. kr. i 2010 til finansiering af udgifterne til elev- og praktikpladser.

Hvad gør København for at blive mere åben og tilgængelig?

Én indgang for erhvervslivet og København som vidensby

Det kan være uoverskueligt at finde rundt i Københavns Kommune. Der har været gode erfaringer med at sikre én indgang for borgerne i borgerservicecentre. Nu er det erhvervslivets tur. Etablering af Københavns Erhvervscenter som integreret del af en ny, samlet brugerindgang i Teknik- og Miljøforvaltningen, vil markant løfte serviceniveauet for byens erhvervsdrivende.

Erhvervscentret skal yde rådgivning og give tilladelser, samt henvise komplicerede sager direkte til den relevante myndighed i eller udenfor kommunen. Erhvervscentret skal desuden varetage kommunens generelle erhvervsserviceopgaver, herunder iværksætterrådgivning, etnisk rådgivningsenhed, udførelse af erhvervsprojekter samt dialog med lokalt erhvervsliv og investorer om bl.a. fortsat kommunal deregulering. Erhvervscentret etableres fra 1. januar 2009 under økonomiudvalget med en bestyrelse med repræsentation fra de relevante forvaltninger. Centret ledes af "Københavns Erhvervschef". Københavns Erhvervskontaktcenter indgår i erhvervscentret, ligesom der indstationeres medarbejdere fra de relevante forvaltninger til at forestå myndighedsbehandlingen. Samlet skønnes erhvervscentret at få 16 – 20 medarbejdere.

Internationale undersøgelser placerer København i top i livskvalitet blandt verdens storbyer. Denne position skal udbygges med udgangspunkt i forslagene fra tænketanken om København som vidensby. I samarbejde med Københavns Universitet skal der etableres et bemandet modtagelsescenter, en *welcome shop*, for internationale studerende, forskere og vidensarbejdere, ligesom der skal være en årlig modtagelse på rådhuset for byens udenlandske studerende. Desuden afsættes for en treårig periode midler til målrettet understøttelse af igangværende netværk indenfor IT- og modebranchen. Herudover skal projektet *smart stars* udvikles i samarbejde med uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv som et talent- og praktikprogram for såvel svage som særligt dygtige 7. – 8. klasses elever.

Endvidere indgås i samarbejde med Region Hovedstaden aftale med OECD om gennemførelse af en analyse af København og hovedstadsområdet, der forventes færdig i starten af 2009.

En af de store byudviklingsopgaver i de kommende år er udviklingen af Nordhavnen. En væsentlig forudsætning i udviklingen af dette store byområde er en folkelig involvering i omdannelsen fra havn til levende by. Parterne er derfor enige om at afsætte 0,5 mio. kr. i 2008 til en Nordhavnsfest i 2009, som skal sætte bydelen Nordhavnen på landkortet. Det skal indgå som en forudsætning i planlægningen, at der søges et samarbejde med grundejeren, andre sponsorer og lokale kræfter om festen. Det er målet, at festen kan blive en tilbagevendende begivenhed, som hviler økonomisk i sig selv.

Endelig afsættes midler til øvrige erhvervsrettede events, herunder støtte til European Film Award

Til gennemførelse af disse initiativer er parterne enige om at afsætte 17,1 mio. kr., i 2008, 14,3 mio. kr. i 2009, 13,8 mio. kr. i 2010. Desuden afsættes 27,0 mio. kr. til finansiering af anlægsudgifter fordelt med 17,0 mio. kr. i 2008 og 10,0 mio. kr. i 2009 til etablering af en samlet brugerindgang i Teknik- og Miljøforvaltningen.

Midlerne fordeler sig med følgende beløb til nedenstående aktiviteter:

- Der afsættes 4,5 mio. kr. i 2008 og 9 mio. kr. i 2009 og frem til Københavns Erhvervsservice
- Der afsættes 0,7 mio. kr. i 2008 og frem til dialog med erhvervslivet
- Der afsættes 1,65 mio. kr. i 2008, 1,3 mio. kr. i 2009 og 1,5 mio. kr. i 2010 til tænketankanalyser
- Der afsættes 4,9 mio. kr. i 2008 og 0,7 mio. kr. i 2009 til OECD-analysen
- Der afsættes 1 mio. kr. i 2008 til en pulje til erhversvrettede aktiviteter
- Der afsættes 1,2 mio. kr. årligt i perioden 2008-2010 til Crossroads Copenhagen
- Der afsættes 1,4 mio. kr. årligt i perioden 2008-2010 til Danish Fashion Institute
- Der afsættes 0,5 mio. kr. til byudvikling i Nordhavnen i 2008
- Der afsættes 1,25 mio. kr. til European Film Awards i 2008

Bedre forhold for den kollektive trafik

København har i dag et både unikt og ”grønt” trafikmønster: En tredjedel af alle rejser inden for kommunegrænsen foregår på cykel, en tredjedel med kollektiv trafik og en tredjedel i bil. Desværre er byens grønne trafikprofil under pres: På indfaldsvejene holder bilerne længere og længere tid i kø og inde i byen er der nu så mange biler, at gennemsnitshastigheden er faldet mærkbart. Aftaleparterne er enige om at gøre en særlig indsats for at bevare byens grønne trafikprofil ved at forbedre forholdene for cyklisterne, jf. side 17-18 og den kollektive trafik. Aftaleparterne er også enige om at arbejde for trængselsafgifter, der kan reducere antallet af biler i byens gader.

Den kollektive trafik styrkes ved udvidelse af rutenettet for servicebusser med yderligere fire ruter, jf. side 14, og der oprettes citybusser i Middelalderbyen. Endvidere igangsættes et projekt, der har til formål at give busser og cyklister optimale forhold på Nørrebrogade.

Med åbningen af Cityringen i 2018 gives den kollektive trafikbetjening af tætbyen et markant løft. 85 pct. af alle trafikale mål i de tætte bydele vil til den tid være betjent af en metrostation eller en S-togsstation. Med åbningen af Cityringen skal der samtidig tænkes i en retablering af busnettet, så byens samlede net giver den bedst mulige betjening af alle københavnere. Busfremkommeligheden skal forbedres gennem indførelse af intelligente trafiksystemer og busbaner mv. På grundlag af en række analyser af mulighederne herfor udarbejdes en helhedsplan for den fremtidige kollektive trafikbetjening af byen – ”Bynet 2018”, hvor et fremtidssikret samspil mellem metro, s-tog, bus og cykler er i fokus.

Københavns kommune har indgået medlemskab af Massachusetts Institute of Technology (MIT) Consortium. I samarbejde med MIT vil Københavns kommune definere projektet Real Time Copenhagen. Projektet tager udgangspunkt i digitale kort, der viser alle mobiltelefoner i byen (anonymiseret som røde prikker). Projektet kan både benyttes strategisk og forretningsmæssigt i forhold til planlægning i Københavns Kommune, og projektet kan benyttes til at illustrere befolkningens bevægelser i byen hen over døgnet f.eks. trafikplanlægning. Samtidig kan borgerne få oplysninger om, hvor der er aktiviteter i byen lige nu.

Nørreport Station er det mest travle trafikknudepunkt i København - dagligt rejser ca. 200.000 passagerer til eller fra stationen. Stationen er desværre ikke tidssvarende, hverken den overjordiske eller underjordiske del af stationen. Sammen med Transportministeriet, Banedanmark og DSB

ønskes igangsat en fælles undersøgelse med henblik på at udarbejde en helhedsplan for stationen og området omkring.

De stadig større trafikmængder på indfaldsvejene til København betyder, at der i dag spildes meget tid på at vente i bilkø. Prognoser viser, at dette problem vil vokse betydeligt fremover. Sammen med 16 omegnskommuner i Kommuneforum udarbejdes et beslutningsgrundlag vedr. muligheden for at indføre trængselsafgifter. Beslutningsgrundlaget udarbejdes bl.a. på baggrund af indkøb af eksterne rådgiverydelser – og undersøgelser. Til at varetage koordineringen af undersøgelserne og samarbejdet mellem Københavns Kommune og omegnskommunerne etableres et projektsekretariat med deltagelse af Økonomi- og Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune.

På den baggrund er parterne enige om at afsætte 9,4 mio. kr. i 2008, 20,2 mio. i 2009 og 17,9 mio. kr. i 2010 i drift til implementering af de nævnte initiativer. Herudover afsættes 5,8 mio. kr. i 2008, 1,0 mio. kr. i 2009 og 1,0 mio. kr. i 2010 i anlæg til etablering af de nævnte initiativer.

Parkeringsaftalen

Parterne er enige om, at der skal tilvejebringes et nyt beslutningsgrundlag for gennemførelse af en revision af p-aftalen, da forudsætningerne for den oprindelige aftale omkring udgifter til etablering af underjordiske p-anlæg har vist sig urealiserbare. Der arbejdes for en bred politisk enighed i p-aftalens ånd, herunder at ordningen fortsat fastholdes som en ren adfærdsregulerende mekanisme. Beslutningsoplægget skal undersøge samtlige mulige virkemidler, herunder adfærdsregulerende tiltag, etablering af parkeringsanlæg, muligheder for at inddrage offentlige vejarealer, skråparkerings, nye p-anlæg i indre brokvarterer betalingsområderne, en bedre udnyttelse af gadearealer samt muligheden for at købe svagt udnyttede private p-anlæg. Det er en forudsætning for oplægget, at der ikke pålægges de almene boliger urimelige meromkostninger som følge af revisionen. I oplægget skal indgå, at antallet af p-pladser reduceres i forhold til den oprindelige forudsætning om etablering af 4.000 parkeringspladser, mens nedlæggelsen af 1.000 pladser i gaderne fastholdes. Oplægget skal færdiggøres i foråret 2008.

Styrkelse af den borgerrettede betjening

Det skal være nemmere og mere overskueligt at være københavnere. Kommunens lokale borgerbetjening samles på længere sigt på én adresse, så københavnere får én lokal indgang, når de skal søge om pension, boligstøtte, pas, sygesikring m.v..

I 2008 er parterne enige om at etablere et nyt og 6. borgerservicecenter til supplement af de øvrige 5 borgerservicecentre.

Ved at etablere et 6. borgerservicecenter, sammen med kommunens øvrige lokale borgerbetjening, vil langt de fleste københavnere maksimalt få 3 km til Københavns Borgerservice. De bydele, hvor københavnere i dag har mere end 3 km til nærmeste borgerservicecenter er Nørrebro, Bispebjerg og Brønshøj-Husum.

Der skal derfor findes en adresse i en af disse bydele. Adressen skal kunne rumme både det 6. borgerservicecenter samt øvrige lokale borgerbetjeningsenheder. Hensigten er at åbne det 6. borgerservicecenter ultimo 2008.

Mange af kommunens medarbejdere i borgerbetjeningen anvender forskellige IT-systemer i deres arbejde. I dag er det sådan, at hvert system har sit eget password og forskellige måder at autorisere medarbejderen på. Nogle sagsbehandlere skal derfor starte 10 eller flere systemer op hver gang de

logger på en pc for at udføre deres daglige opgaver. Det er ineffektivt og ikke befordrende for medarbejdernes arbejdsglæde.

En løsning med kun ét password, der giver adgang til alle relevante systemer, vil opleves som en stor lettelse for medarbejderne i det daglige arbejde. Single Sign On vil herudover understøtte kommunens mål om at lette tværgående opgaveløsning og medvirke til, at Københavns Kommune er klar til at sætte dagsordenen i forhold til også statslige initiativer vedrørende den fremtidige fællesoffentlige borgerbetjening.

Fra 1. januar 2007 kan københavnere få udstedt pas og kørekort i Københavns Borgerservice. Borgerne har således fået færre indgange til den offentlige service, som nu er samlet i Københavns Borgerservice. Her kan københavnere udover pas og kørekort også søge om boligstøtte, børnetilskud, pension og skrive børn op til vuggestue/børnehave m.m.

Med overflytningen af pas og kørekort fra staten som led i kommunalreformen fik kommunerne kun 1/3 af de reelle udgifter finansieret. Samtidig er opgavemængden øget. Borgerservice har således i løbet af de første 7 måneder af 2007 fået 133 pct. flere henvendelser og løst 134 pct. flere opgaver sammenlignet med den samme periode i 2006. Det skyldes bl.a. at borgere fra andre kommuner i høj grad får lavet pas og kørekort i København, når de pendler på arbejde.

Parterne er enige om at afsætte 5,9 mio. kr. i 2008, 9,8 mio. kr. i 2009 og 12,6 mio. kr. i 2010 og frem i drift til de nævnte aktiviteter. Herudover afsættes 10,1 mio. kr. i 2008, 4,0 mio. kr. i 2009 og 4,0 mio. kr. i anlæg. Økonomiforvaltningen har medfinansieret driften af pas/kørekort opgaven med 3 mio. kr. årligt ved at udmønte en større andel af bruttokataloget end forudsat. Såfremt det 6. borgerservicecenter placeres i 3. mands lejemål vil udgifter til deponering blive afholdt inden for kommunens ledige låneramme i 2008.

Hvad gør København for at skabe et mere tidssvarende folkestyre?

Festligholdelse af 100-året for kvindernes valgret

I 1908 blev den nye lov om kommunevalg vedtaget, hvor kvinder fik valgret. D. 15. marts 1909 deltog kvinder for første gang i kommunalvalgene. Det ønsker Københavns Kommune at festligholde i samarbejde med bl.a. Kvininfo.

Parterne er enige om at der i budget 2008 afsættes 3,0 mio. kr. i 2008 i drift til festligholdelsen. Midlerne skal bl.a. anvendes til finansiering af Kvinfos udarbejdelse af et jubilæumsskrift, som skal fortælle historien om kvinders rolle i den kommunalpolitiske historie fra 1909 til i dag. Samtidigt finansieres et åbent-hus-arrangement, en festkonference på Rådhuset, fest på Rådhuspladsen, vandreudstilling på de kommunale biblioteker, webbaseret undervisningsmateriale samt trykt materiale til folkeskolelærerne.

IT-udstyr

IT-plattformen for Borgerrepræsentationens medlemmer vedligeholdes og udbygges i takt med den almindelige IT-udvikling. IT-udstyr og mobiltelefoner udskiftes derfor hvert 3. år.

Udskiftning af medlemmernes IT-udstyr vil sikre en fortsat opretholdelse af standarden af medlemmernes udstyr i overensstemmelse med Borgerrepræsentationens beslutning i sagen BR 361/05. Parterne er derfor enige om at afsætte 2,5 mio. kr. i 2008 til finansiering af bedre IT-udstyr m.v.

Herudover afsættes 8,1 mio. kr. i 2008 i anlæg til opgradering af Rådhuset It-netværk og istandsættelse af Rådhusets mødelokale.

Bedre hjemmeside

www.kk.dk trænger til en modernisering både hvad angår indhold, udseende og brugergrænseflade. Derfor igangsættes projekt nyt kk.dk. Projektet vil indebære en opdatering af styresystemet bag kommunens hjemmeside, en helt ny kommunikationsstrategi for kommunikation på kommunens hjemmeside samt et nyt grafisk design på hjemmesiden.

Det skal være let for borgerne at finde informationer og de digitale ydelser som kommunen tilbyder. Men www.kk.dk skal også bruges aktivt til at kommunikere til og med københavnere om deres by og de mange tiltag. Der skal med andre ord være mere plads til aktuelle nyheder, kampagner og meget andet på hjemmesiden. Det skal også være muligt for borgerne i højere grad end i dag at komme til orde og i dialog med kommunen via hjemmesiden. Herudover skal der som et særligt element udvikles en kommunikationsstrategi for www.kk.dk med henblik på at bruge dette som et aktivt kommunikationsmedie med mulighed for dialog med københavnere og en aktiv nyhedsformidling, som gør det muligt for borgerne at få ny og relevant information om kommunens aktiviteter.

På den baggrund er parterne enig om at afsætte 2,8 mio. kr. i anlæg i 2008 til en styrkelse af kommunens hjemmeside.

Fortsættelse af medlemssekretærordningen

Borgerrepræsentationen besluttede i 2005 en udvidelse af den politiske betjening i den nye samling (BR 361/05). Som led i udvidelsen blev der ansat en række medlemssekretærer, der servicerer medlemmerne af Borgerrepræsentationen med løsning af opgaver relateret til det enkelte medlems kommunale hverv. Indførelsen af medlemssekretærordningen er besluttet som et forsøg, der løber i indeværende samling.

Med en fortsættelse af ordningen sikres en fortsat høj professionel servicering af medlemmerne af Borgerrepræsentationen. Parterne afsætter derfor 3,8 mio. kr. i 2010 og frem til en fortsættelse af medlemssekretærordningen

Hvad gør København for at få styr på økonomien?

Styr på Økonomien

Københavns Kommune har en sund økonomi. Indtægterne og udgifterne er i balance og gælden er de seneste år blevet mærkbart reduceret. Og hvert år i budgetforhandlingerne har der været råd til at forbedre servicen, investere i fremtiden og sætte nye ting i gang.

Men samtidigt er der områder i kommunen, hvor der ikke er styr på økonomien. Det har betydet store underskud og har kostet mange ressourcer at rydde op efter. Det økonomiske rod i Børne- og Ungdomsforvaltningen er den største og mest kendte sag.

Der skal være styr på økonomien i forvaltningerne og i kommunens institutioner og enheder. Der må ikke være tvivl om, at de aktiviteter og initiativer, som Borgerrepræsentationen og udvalgene sætter i gang, kan gennemføres inden for de afsatte budgetter. Skrider økonomien på et område betyder det nemlig, at andre aktiviteter må begrænses, udskydes eller i værste fald indstilles.

Det er et ledelsesansvar at sikre, at der er styr på økonomien. Det indebærer blandt andet, at

- Budgetterne overholdes, og at der er styr på indtægterne og udgifterne.
- Kontering sker korrekt og rettidig
- At de aktiviteter, som budgetterne dækker over, gennemføres.
- At udvalgene, herunder Økonomiudvalget, skriftligt orienteres af borgmestrene, når der er tegn på, at økonomien er ved at skride. Det gælder både i forhold til anlægsprojekter og den løbende drift.

Økonomistyringen skal ske lokalt ude på institutionerne, hvor pengene bliver brugt. Forvaltningerne skal give institutionerne den nødvendige støtte i form af rådgivning, IT-systemer og anden hjælp, der gør det muligt for institutionerne at holde budgetterne. Udvalgene skal sikre, at budgetterne holder, og sætte initiativer i gang, hvis det viser sig at være nødvendigt for at holde budgetterne.

Parterne er enige om at afsætte 25,4 mio. kr. i 2008, 8,4 mio. kr. i 2009 og 6 mio. kr. i 2010 og frem til at løfte økonomistyringen gennem en række tværgående initiativer, der skal bidrage til at forbedre økonomistyringen i forvaltningerne og i institutionerne.

Tværgående initiativer

Parterne er enige om at afsætte 2,5 mio. kr. i 2008 og 2,0 mio. kr. og frem i driftsmidler til at finansiere en fælles uddannelse for forvaltningernes økonomimedarbejdere, der har som mål at klæde økonomimedarbejderne bedre på til at støtte og hjælpe institutionerne, så de får nemmere ved at økonomistyre samt give en mere sikker økonomistyring i forvaltningerne.

Parterne er enige om at afsætte 4,0 mio. kr. i 2009 og frem til et nyt fælles budgetmodul med henblik på at understøtte og forenkle den centrale og decentrale budgetlægning og budgetopfølgning i forvaltningerne. Endvidere afsættes 12,8 mio. kr. i anlægsmidler til implementering af modulet i 2008.

Parterne er endvidere enige om at afsætte 9,1 mio. kr. i 2008 og 2,4 mio. kr. i 2009 i anlægsmidler til udvikling af et fælles ledelsesinformationssystem på tværs af forvaltningerne med henblik på at fremskaffe retvisende og rettidige fælles data på fraværs-, økonomi- og personaleområdet.

Endelig er parterne enige om at afsætte 1,0 mio. kr. i 2008 i driftsmidler til etablering af en intern revision, herunder ansættelse af en intern revisionschef. Driftsudgifterne i 2009 og frem finansieres inden for det eksisterende budget til revision.

Herudover er der inden for de eksisterende budgetter igangsat en række initiativer, som skal sikre en bedre overvågning og hurtigere indgriben, når økonomien viser tegn på at skride. Eksempelvis

- Bedre og hurtigere regnskabsprognoser. Regnskabsprognoseerne skal fremover behandles 3 uger tidligere i udvalgene end i dag.
- Månedlig afrapportering til kommunens Økonomiudvalg om potentielle risikoområder.
- Et system af nøgletal så kommunens Økonomiudvalg får et hurtigt og retvisende billede af kommunens udvikling.

Hurtigere tilbage på arbejdsmarkedet

Sygedagpengeområdet har i den senere tid såvel i København som på landsplan været under betydeligt pres med et stigende antal sager og en længere gennemsnitlig sagsvarighed. Dette vil resultere i merudgifter i 2007, ligesom det har nødvendiggjort en opjustering af bl.a. sygedagpengebudgettet for 2008 med 69,9 mio.kr. i 2008.

Især er antallet af sager over 52 uger vokset betragteligt, hvilket er u hensigtsmæssigt, idet det er vigtigt, at så mange sygemeldte borgere som muligt returnerer til arbejdsmarkedet, ligesom sager over 52 uger udgør en betragtelig økonomisk belastning for kommunen, da der ikke ydes statsrefusion efter 52 uger.

Parterne er derfor enige om at afsætte 9,0 mio.kr. i både 2008 og i 2009 med henblik på at iværksætte en ekstraordinær opfølgingsindsats for sager over 52 ugers varighed. Med bevillingen forpligter Beskæftigelses- og Integrationsudvalget sig til at opnå en reduktion på 120 helårssager i 2008 og yderligere 720 sager i 2009.

Dette vil medføre en nettobesparelse på ca. 64 mio.kr. i 2009, når der tages højde for, at en del af sygedagpengemodtagerne vil overgå til anden kommunal forsørgelse. Det forventes, at ca. 35 pct. af modtagerne bliver selvforsørgende, når sygedagpengeforløbet bringes til ophør.

Med henblik på at sikre, at de forventede resultater opnås, er parterne enige om, at der hver anden måned følges op med en revisionspåtegnet statusrapport til Økonomiudvalget.

Flere hænder på arbejdsmarkedet

Kommunens beskæftigelsesindsats står i de kommende år over for en række markante udfordringer. Der er således et stigende pres på at øge aktiveringsindsatsen som følge af velfærdsreformen og Ny Chance for alle. Samtidig er kontanthjælpsgruppen i gennemsnit længere fra arbejdsmarkedet end tidligere, hvilket betyder, at der gennemsnitlig er behov for længere og mere intensive forløb, før der sker en egentlig udslusning til arbejdsmarkedet.

Parterne er derfor enige om at afsætte 25,0 mio.kr. årligt fra 2008-2010 med henblik på at øge beskæftigelsesindsatsen, således at der aktiveres mere og bedre. Det vil betyde, at der kommer flere hænder på det københavnske arbejdsmarked. Indsatsen indebærer, at de der gerne vil i arbejde, men mangler kvalifikationer, tilbydes målrettede beskæftigelsesfremmende tilbud, mens de der mangler motivation og ikke nødvendigvis kvalifikationer, primært tilbydes motivationsfremmende tilbud.

Indsatsen forventes at være udgiftsneutral i 2008, og derefter at medføre en nettobesparelse på 12,5 mio.kr. i 2009, 25,0 mio.kr. i 2010.

Anlægspulje-buffer

I de senere år har der i kommunen været en række eksempler på, at politiske beslutninger om anlægsprojekter ikke har kunnet gennemføres som forudsat bl.a. som følge af skred i udgifterne til projekterne.

For at sikre, at projekterne i denne budgetaftale gennemføres som forudsat, afsættes i 2008 en bufferpulje til anlægsprojekter på 100,0 mio. kr., som forvaltningerne kan søge Økonomiudvalget om tillægsbevillinger fra.

Låneansøgninger fra Koncernservice i 2008

Parterne er enige om, at såfremt bestyrelsen i Koncernservice i løbet af 2008 finder det nødvendigt med anmodninger om interne lån til at finansiere forretningsmæssige investeringer med større afkast for øje, skal koncernservice fremlægge en sag for Økonomiudvalget i hvert enkelt tilfælde. Interne lån, som påvirker serviceudgifterne i 2008, skal finansieres af puljen til uforudsete udgifter i 2008 inden for rammerne af de ikke disponerede midler i puljen, som kan anvendes til service.

Deponeringsreglerne og effektivisering

Den gældende lovgivning i forbindelse med kommunens indgåelse af nye lejekontrakter med private udlejere indebærer, at kommunen ved indgåelse af en sådan aftale skal deponere et beløb, der svarer til den lejede ejendoms værdi. Aftaleparterne er enige om at lovgivningen kan virke hæmmende på forvaltningernes muligheder for at gennemføre effektiviseringer og driftsbesparende projekter, idet deponeringerne skal finansieres indenfor den enkelte forvaltnings egne budgetter. Aftaleparterne er på den baggrund enige om årligt at reservere en andel af kommunens udisponerede låneramme til støtte af projekter med effektiviseringer eller driftsbesparelser for øje, idet et træk på lånerammen medfører bortfald af deponeringspligten.

Diverse

Parterne er enige om at afsætte 0,6 mio. kr. årligt i drift til projektet Unge & sorg, 0,5 mio. kr. i 2008 støtte til projektering af Tingbjerg Kulturhus, 0,4 mio. kr. årligt i drift til at gøre København til Fair trade by, 3 mio. i drift i 2008 til Outcities, 1 mio. kr. i drift i 2008 til kulturcenter Ydre Nørrebro, 2 mio. kr til en arkitektkonkurrence til Musiktorvet.

Herudover afsættes 5 mio. kr. i 2008 i drift til frivilligt arbejde. Parterne vil drøfte videreførelsen af tilskuddet til frivilligt i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2009.

Endvidere afsættes 11 mio. kr. i drift. til underskudsdekning i Socialudvalget i 2008 (hjemmeplejeområdet) samt 12 mio. kr. i drift årligt til Agenda 21 centrene.

Sænkning af dækningsafgiften vedrørende forskelsværdi for kommunens ejendomme

Der forventes en markant stigning fra 2007 til 2008 i kommunens indtægter fra dækningsafgifter. En del af stigningen vedrører dækningsafgifter på kommunens egne ejendomme. Med henblik på at kompensere udvalgene blev der afsat en pulje på 104,5 mio. kr. i budgetforslaget. Midlerne til kompensation vil blive fordelt på udvalgene efter indstilling fra Københavns Ejendomme, når de endelige opkrævning på institutionsniveau kendes. Fordelingen af midlerne sker indenfor den økonomiske ramme på 104,5 mio. kr. som er afsat i budgettet for 2008.

Med henblik på at sikre en balanceret udvikling i niveauet for udvalgenes betalinger af ejendomsskatter er parterne enige om at foretage en justering af satserne for dækningsafgift af forskelsværdi på kommunens egne ejendomme. Der foretages derfor en sænkning af dækningsafgiften vedr. forskelsværdi fra 8,75 promille til 0 på egne ejendomme, hvilket vil betyde mindreindtægter fra dækningsafgifter på 84 mio.kr. Som følge heraf falder udvalgenes udgifter til dækningsafgift med 82 mio. kr. Forskellen på 2 mio.kr. skyldes 3. mands lejemål på de kommunale ejendomme. Københavns Ejendomme vil forelægge sag for Borgerrepræsentationen om den konkrete fordeling på udvalgene af mindreudgiften, hvilket vil ske indenfor en ramme på 82 mio.kr.

Øvrige teknisk ændringsforslag bidrager med 4,8 mio. kr. i drift i 2008 og belaster på anlægssiden anlægspuljen med 18,4 mio. kr.

Nyt IT-sikkerhedsregulativ

Parterne er enige om at indføre et nyt IT-sikkerhedsregulativ til en udgift af 1,3 mio. kr. i 2008, som finansieres ligeligt af kommunens forvaltninger

Sociale refusionsordning

I forbindelse med kommunalreformen har kommunerne fået et nyt ansvar på sundhedsområdet. Dels skal den enkelte kommune medfinansiere regionernes udgifter til behandling af kommunens borgere i sundhedsvæsenet, og dels har kommunerne overtaget ansvaret for en række opgaver på sundhedsområdet, herunder dele af genoptræningsområdet. Områderne er ikke direkte styrbare for kommunerne, så der er usikkerhed knyttet til størrelsen af udgifterne. I budgetforslaget er der derfor

afsat en pulje på 92,6 mio.kr. til evt. merudgifter til de aktivitetsbestemte sundhedsudgifter og udgifter til genoptræningsområdet.

I forbindelse med kommunalreformen blev der ligeledes indført en refusionsordning for tunge sager på det sociale område. I den forbindelse blev budgetrammerne for Børne- og Ungdomsudvalget, Sundheds- og Omsorgsudvalget og Socialudvalget nedjusteret på baggrund af Finansieringsudvalgets opgørelse af refusionsandelen i Københavns Kommune og en forventet fordeling mellem udvalgene. Det er forventningen, at kommunen samlet set kan hjemtage den forudsatte refusion, men at der kan blive tale om en omfordeling mellem udvalgene i 2008 på baggrund af erfaringerne for refusionshjemtagningen i 2007. Dette vil i givet fald ske i forlængelse af regnskabet for 2007. Hvis kommunen mod forventning ikke kan hjemtage den forudsatte refusionsandel i 2008, er parterne enige om, at de pågældende forvaltninger kan få del i ovennævnte pulje på 92,6 mio.kr. samt at refusionshjemtagningen underkastes en revisionsundersøgelse med henblik på at få afdækket om kommunen hjemtager refusion efter de gældende regler og om der eventuelt eksisterer barrierer for hjemtagelsen af den fulde refusion etc.

Aftale om budget 2008 for Københavns Kommune er indgået mellem følgende partier den 21. september 2007:

for

Ritt Bjerregaard

Socialdemokraterne

Bo Asmus Kjeldgaard

Socialistisk Folkeparti

Klaus Bondam

Det Radikale Venstre